

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3130/2018. (IV. 19.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Pokol Béla, dr. Stumpf István és dr. Szalay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. sorszámú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fidesz-Magyar Polgári Szövetség [Nyilvántartási szám: 01-02-0001189, székhely: 1062 Budapest, Lendvay utca 28., képviseli: dr. Gulyás Gergely Győző mint a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség (a továbbiakban: Fidesz-MPSz) jelölő szervezetnek a 2018. évi országgyűlési választási eljárásban nyilatkozattételre jogosult, meghatalmazott képviselője] az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasz indítványt nyújtott be. Kérte, hogy az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenessége miatt az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés *b*) pontja és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg a Kúriának a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 599/2018. számú határozatát megváltoztató Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzését, mert az sérti a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságát [Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdés], valamint a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], ezeken keresztül és ezek mellett az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését és B) cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben az iratok szerint a kérelmező 2018. március 23-án elektronikus levélben fordult Budapest 12. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB), melyben a Ve. 2. § (1) bekezdés *a*), *c*) és *e*) pontjának megsértése miatt – figyelemmel a Ve. 208. §-ára és 148. § (1) bekezdésére – nyújtott be kifogást.
- [3] Előadta, hogy 2018. március 19. napjával kezdődően a háttérben egy magyar zászlót, jobb oldalt Orbán Viktor miniszterelnököt, bal oldalt sötétkék keretezett mezőben a „Nekünk Magyarország az első” feliratot ábrázoló, különféle méretű plakátok kerültek országszerte a közterületeken elhelyezésre. A plakát alapján nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy azok jelölő szervezet támogatására buzdítanak-e vagy a kormányzati kommunikáció részét képezik. A plakát így a kérelmező megítélése szerint sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés *a*) és *e*) pontjaiban foglalt a választás tisztasága és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elveit.
- [4] Kifogásában hivatkozott a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 99/2016. számú határozatában foglaltakat részben megerősítő Kúria Kvk.V.37.941/2016/3. számú végzésére. Ebben a Kúria kifejtette a választás tisztaságára, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát

- felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz.
- [5] A kérelmező beadványát az OEVB elnöke áttette az NVB-hez, mivel a beadvány alapján a sérelmezett plakát országos terjesztésű.
- [6] Az NVB 599/2018. számú határozatával a kifogást elutasította.
- [7] Az NVB rögzítette, hogy a plakát tartalma a kifogásban foglaltaknak valóban megfelel, a plakát Orbán Viktor Miniszterelnököt, egyben a FIDESZ-KDNP közös listavezetőjét ábrázolja, a „Nekünk Magyarország az első” szlogen mellett piros-fehér-zöld színvilág háttér előtt. Az impresszum a plakát alsó részén a teljes mérethez képest csekély méretben látható, azonban valós körülmények között való olvashatósága a benyújtott bizonyíték alapján egyértelműen nem megítélhető.
- [8] Az NVB szerint a plakát, illetve az azon feltüntetett üzenet megítélése nem választható el attól a választási eljárástól, amelyben kampány célra felhasználták. Konkrét tartalmú üzenet vagy névmegjelölés nélkül is egyértelműen az azonosíthatóság feltételét teljesítőnek tekinthető a támogatott jelölt személyét ábrázoló plakát, ha az eset összes körülményét vizsgálva ennek mérlegelési feltételei fennállnak. Ilyen feltétel például, hogy a jelölt országosan széles körben ismert legyen, igazolható legyen az a kijelentés, hogy a plakátot megfigyelő személyek döntő többsége a kép alapján a jelöltet név szerint azonosítani tudja. A jelölt személye hosszabb ideje egyértelműen köthető egy jelölő szervezethez. Az eset összes körülményeit vizsgálva nincs olyan tény vagy bizonyíték, ami alapján életszerűen megkérdőjelezhető lenne, hogy a plakát egyértelmű abban a tekintetben, hogy kit ábrázolt, illetve hogy az ábrázolt jelölt mely jelölő szervezethez köthető.
- [9] Vizsgálta az NVB továbbá, hogy a kifogásolt plakát a megjelölt kormányzati kommunikációs tartalmakkal összevetésben megtévesztő tartalmú-e. Az NVB szerint kizárható az, hogy a plakát bármilyen kormányzati intézkedésre vonatkozó tartalmat fogalmazza meg vagy illet sugallna. A feltüntetett szlogen egyszerű értékítélet, a jelölt karakteréről igyekszik a választópolgárban pozitív képet kialakítani.
- [10] A határozattal szemben a kérelmező nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Kérte a Kúriát, hogy a határozatot a Ve. 231. § (5) bekezdés *b)* pontja alapján a kifogásnak megfelelően változtassa meg, ennek keretében a Ve. 218. § (2) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontjára alapozottan a jogsértés tényét állapítsa meg, a jogsértőt a további jogsértéstől tiltsa el, valamint megfelelő bírságot szabjon ki.
- [11] 1.2. A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 599/2018. számú határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy a Fidesz-MPSz által kiadott, kifogással érintett kampányeszköz sérti a választás tisztaságára és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveket. A Kúria a plakát kiadóját a további jogsértéstől eltiltotta.
- [12] A Kúria végzésének [29] bekezdése szerint a választás tisztaságára, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatását ösztönzi.
- [13] A [30] bekezdés szerint a plakát, így a népszavazási kampány részeként közzétett óriásplakát is, mindig valamilyen üzenetet hordoz (lásd: Ve. 140–141. §-ai). A plakát jellegéből, céljából, rendeltetéséből, továbbá a rá vonatkozó szabályozásból adódóan nem közvetlen közlőről és nem különösen gondos vizsgálat eredményeként kell kiderülnie annak, kinek és milyen jellegű támogatására hív fel. Ezt, ahogyan az NVB is megállapította a határozatában egy kampányban a plakátnak magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható módon kell jeleznie.
- [14] A [31] bekezdés szerint e követelményeknek azonban a Kúria rendelkezésére álló bizonyítékok szerint nem felel meg a kifogásolt választási plakát. A becsatolt fényképfelvételekből ugyanis az állapítható meg, hogy alapos a kérelmező e körben előadott érvelése. A kifogásolt óriásplakátról készített fényképfelvételek egyértelműen igazolják, hogy a plakát jobb alsó sarkában lévő felirat még közvetlen közlőről is csak nehezen, alig olvasható. Ebből következően például autóból nyilvánvalóan nem látható.
- [15] A [32] bekezdésben a Kúria azt állapította meg, hogy a kifogásolt plakát nem felel meg a rá vonatkozó törvényi követelményeknek, ezért sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)* és *e)* pontja szerint a választás tisztaságára és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveket. E rendelkezések megsértése ugyanis mindig megállapítható abban az esetben, ha valaki a jogosultságával, (jelen esetben a kampányeszköz használatával) nem a jogszabályi rendelkezésekkel, illetve ezek céljával, rendeltetésével összhangban állóan él.
- [16] A [33] bekezdés utal arra, hogy mivel a kampányból még körülbelül egy hét van hátra, szükségesnek találta az eltiltást, figyelemmel a Ve. 218. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjaira.

- [17] 1.3. Az alkotmányjogi panasz szerint – amely az 1/2013. (I. 7.) AB határozat, a 7/2014. (III. 7.) AB határozat, az 5/2015. (II. 25.) AB határozat, a 9/2015. (IV. 23.) AB határozat, valamint a 3100/2017. (V. 8.) AB határozat lényeges megállapításait részletesen idézi – az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését sérti a Kúria végzése. A véleménynyilvánítás szabadsága olyan alapjog, ami jogi személyeket, jelen esetben egy pártot is megillette, különösen akkor, ha az a pártok választási kampányban folytatott versengésének kontextusában kerül értelmezésre.
- [18] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint „[a]lapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” Mivel az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy a szólás-, és sajtószabadság korábban kibontott alkotmányjogi összefüggései az Alaptörvény hatálybalépését követően is megőrzik érvényességüket, ezért felhívható az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata is {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [20]–[24]}.
- [19] Jelen ügyben nem pusztán az indítványt tevő párt véleménynyilvánítási szabadsága áll a fókuszpontonban, hanem az a tény is, hogy az indítvánnyal támadott kúriai döntés választási ügyben született, a választási eljárásról szóló törvény szerinti kampányeszköz használatával kapcsolatban állapított meg jogsértést és tett egyéb megállapításokat is. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság kiterjed a választási kampány során a jelöltek és a jelölő szervezetek által folytatott kampánytevékenységre. Ennek egyik eszköze kétségkívül a Ve. 144. §-ában szabályozott plakát, ami szórólaptól kezdve óriásplakátig bármi lehet, mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.
- [20] A véleménynyilvánítás szabadsága olyan jog, ami különösen védett, mind tartalmát, mind pedig megnyilvánulási formáit tekintve. Az Alaptörvény alapjog-korlátozással kapcsolatos irányadó rendelkezései alapján tehát mindenkor szükséges vizsgálni azt, hogy a bírói döntés, illetve az annak alapjául szolgáló jogértelmezés nem vezet-e az Alaptörvény sérelmére. Jelen ügyben a választási kampányidőszakban közzétett plakát révén kívánt élni az Indítványozó a véleménynyilvánítás szabadságával. A véleménynyilvánítás szabadságának különleges védelmet biztosító alaptörvényi rendelkezés és az alkotmánybírói joggyakorlat alapján tehát különös figyelmet kell fordítani arra, hogy milyen szempontok mentén korlátozható a választási kampányidőszakban a plakátok közzététele. Éppen maga a Kúria adta számos esetben tanújelét annak határozataiban (lásd: Kvk. IV.37.240/2018/2., Kvk.11.37.307/2014/3, Kvk.VI.37.279/2018/2. számú határozatok), hogy a választási kampányidőszakban a kampányeszközök alkalmazása tekintetében a Ve.-ben foglalt korlátozásokat szigorúan értelmezi, vagy a választási eljárás részfolyamatainak, mint például az ajánlásgyűjtés is prioritást ad mások alapjogaival (pl. a tulajdonjoggal szemben). A Kúria a jelen indítvánnyal támadott határozatával azonban egy olyan korlátozást vezet be, ami a Ve.-ből nem következik: olyan okból minősíti a plakátot jogszerűtlennek, amit a Kúria által bevezetett „zárt rendszer” elve okán eleve nem hívhatna fel. Az Indítványozó álláspontja szerint, ha még fel is állíthatna a Kúria egy ilyen korlátozást, az a jelen ügyben feltétlenül az Alaptörvény sérelmére, a IX. cikk (1) bekezdésében foglaltak megsértésére vezetne, mivel a Kúria által állított korlát akkor volna alkotmányos, ha felmutatható volna más alapvető jog vagy valamely alkotmányos érték, aminek érvényesülése, illetve védelme érdekében a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan történhetne csak. Mivel ilyen alapvető jogot vagy alkotmányos értéket a Kúria egyáltalán nem nevezett meg, ezért a többi feltétel vizsgálata nem szükségszerű.
- [21] A Kúria által bevezetett korlátozás kétrétegű. A Ve.-ben nem szerepel olyan korlátozás, ami alapján bírósági úton megalapozottan volna felállítható egy olyan felismerhetőségi mérce, ami a plakátoktól – jellegre, negatív vagy pozitív kampánytartalomtól függetlenül – megkövetelhető volna. A választási eljárás alapelvei ugyan egyes vélemények szerint képezhetnek olyan korlátokat, amik alapján ez levezethető, de általánosságban, minden esetre kiterjedően szükségtelen és arányosságot nélkülöző korlátozást valósít meg a Kúria jogértelmezése.
- [22] A korlátozás második rétegét az képezi, hogy a felismerhetőséghez mára az sem elegendő, hogy a plakát közlétevéője impresszummal látja el a plakátot, holott erre a Kúria szerint sem volna szükség. A Kúria lényegében egy ellentmondásos mércét állít fel, hiszen tartalmilag megköveteli az impresszumot (igényt támaszt arra, hogy szerepeljen a plakáton a közlétevéő neve), ám formailag mégis tartózkodik attól (hiszen nem ír elő explicit kötelezettséget impresszum közzétételére). Egy ilyen ellentmondásos korlátozás semmiféleképpen nem arányos. Az arányosság jelen esetben ugyanis nem abban nyilvánul meg, hogy nincs direkt módon megfogalmazva az impresszum elhelyezésének kötelezettsége, hanem abban kellene megmutatkoznia, hogy csak a valóban szükséges esetekben kellene az impresszumot a plakátra helyezni. Az indítványozó álláspontja szerint kizárólag abban az esetben nyílna mód a plakátokkal szemben támasztott addicionális formai követelmények révén a vé-

leményszabadság korlátozására, ha az indítványozó plakátja tartalmát tekintve a negatív kampány részeként volna besorolható. A felismerhetőséget ugyanis - szemben az indítványozó jelöltjének a plakátra kihelyezett képmásával és a hozzá kapcsolt pozitív üzenettel - az korlátozhatja csak, ha a más jelölt vagy jelölő szervezet programját, hibáit kritizáló, a más jelölteket, jelölő szervezeteket karikírozó üzeneteket tartalmazó plakátról nem derülne ki egyértelműen, hogy kinek a támogatására ösztönöz. Ez utóbbi esetben ugyanis a támogatásra való felhívás az már közvetetté válik, szemben a pozitív kampányüzenetekkel, amikor a kihelyezett kép egyértelműen köthető egy jelölő szervezethez (párthoz), vagy egy jelölthöz (párt politikusához). A mindenkori jelölő szervezet viseli - már csak az Alaptörvény O) cikkében foglaltak alapján is - a felelősségét annak, hogy az általuk közzétett plakátok alapján a választópolgár esetleg nem a megfelelő konklúziót vonja le, vagyis nem azonosítja be a plakátot közzétevő jelölő szervezetet pusztán azért, mert a plakátból nem derült ki, hogy a plakáton elhelyezett politikus nem független jelölt, hanem valamely párt támogatását élvezi. A negatív kampány esetén a kritika célpontjaként megjelenített jelölt vagy jelölő szervezet értelemszerűen nem azért kerül fel a plakátra, hogy a választópolgárok támogatását elnyerje, hanem éppen annak alátámasztása végett, hogy ezekkel a jelöltekkel vagy jelölő szervezetekkel szembeállítva saját programját, rámutasson annak jelentőségére, célszerűségére. A kampányüzenet negatív jellegének a megállapítása szükségszerűen tartalmi vizsgálattal jár, de a Kúria Alaptörvény-ellenes, jelen indítvánnyal támadott határozata is szükségszerűen tartalmi vizsgálaton alapult, hiszen a Kúria - elvonatkoztatva a plakáton szereplő jelölttől - a plakáton szereplő impresszum ismeretében állapította meg a plakát jogszabálysértő jellegét és a jogszabálysértő személyét.

- [23] 1.4. A panasz utal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére is. A véleményszabadság sérelmével kapcsolatban a panaszban kifejtettek szerint egyértelműen következik az is, hogy a Kúria döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, emellett, illetve ezen keresztül pedig az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését és B) cikk (1) bekezdését is.
- [24] A Kúria szóban forgó határozatában foglalt jogértelmezésével egyféle „plusz törvényi követelményt” állított fel, melyet valójában a vonatkozó jogszabályok nem tartalmaznak. A választásra irányadó hatályos törvényi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával megvalósuló jogkorlátozás, valamint az ennek jogi alapját feltárni hivatott indokolás hiányossága együttesen olyan súlyúak, hogy az jelen ügyben kimeríti a *fair* eljárás elvének megsértésére irányadó, már hivatkozott AB határozatban megállapított feltételeket.
- [25] 2. Az Alkotmánybíróság tanácsa 2018. április 4-én tartott ülésén megállapította, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 27., 30–31. és 51–52. §-aiban írt formai és tartalmi feltételeknek, ezért az indítványt befogadta. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. Jelen ügyben a választási kampányidőszakban közzétett plakát révén kívánt élni az indítványozó a véleménynyilvánítás szabadságával. A véleménynyilvánítás szabadságának különleges védelmet biztosító alaptörvényi rendelkezés és az alkotmánybírósági joggyakorlat alapján tehát különös figyelmet kell fordítani arra, hogy milyen szempontok mentén korlátozható a választási kampányidőszakban a plakátok közzététele. Az Alkotmánybíróság tanácsának álláspontja szerint ez olyan, az Alaptörvény IX. cikkét érintő alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, amely a panasz befogadását indokolja. A befogadhatósági vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy jelen alkotmányjogi panasz befogadható, mert érdemi vizsgálat alapján lehet eldönteni, hogy a Kúria jogértelmezése kampányidőszakban az eszközök használatát illetően összhangban áll-e a véleményszabadsággal.
- [26] 3. Az Alkotmánybíróság 2018. április 5-én meghozott végzésével felhívta a Kúriát a Kvk.VI.37.414/2018/2. sorozatú végzése végrehajtásának felfüggesztésére.

II.

[27] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[28] 2. A Ve. érintett rendelkezései:

„2. § (1) A választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket:

a) a választás tisztaságának megóvása,

[...]

e) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás, [...].”

„140. § Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen a

a) plakát,

b) jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,

c) politikai reklám és politikai hirdetés,

d) választási gyűlés.”

„144. § (1) E § alkalmazásában plakát a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

(2) A kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készíthetnek plakátot.

(3) Plakát a kampányidőszakban – a (4)–(7) bekezdésben meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.

(4) Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén – a vagyronkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet.

(5) Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát elhelyezését a helyi önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.

(6) A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

(7) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.”

III.

[29] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.

[30] 1. A panasz lényeges tartalma szerint a Kúria végzésében megjelenő jogértelmezés, amely a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjához, valamint a 144. §-ához tapad, a jelölő szervezetnek a véleményszabadságát kampányidőszakban alaptörvény-ellenesen korlátozza.

- [31] A kampányidőszakot megelőző időszak szabályaihoz képest kampányidőszakban kiszélesednek a véleménynyilvánítási lehetőségek. Ennek okát egyebek között az Alkotmánybíróság 5/2015. (II. 25.) AB határozata és 7/2014. (III. 7.) AB határozata fogalmazta meg: „[a] választási kampány a közügyek szabad vitatásának egyik, a választójog szabályai körébe vont megnyilvánulása. E nélkül a választópolgárok nem, vagy csak komoly nehézségek árán tudnák eldönteni, hogy mire szavazzanak. A választási kampány során tehát nemcsak egyszerűen a közügyeket vitatják meg az emberek, hanem tájékozódnak annak érdekében, hogy a szavazás napján megfontolt döntést tudjanak hozni.”
- [32] A Ve. nemcsak a klasszikus papír alapú ragasztásokat tekinti plakátnak, hanem rögzíti, hogy a választási kampány tekintetében plakátnak minősül a falragasz, bármilyen felirat, a szórólap, a vetített kép, az embléma, függetlenül attól, hogy milyen formában, milyen méretben, milyen hordozóanyagon jelenik meg. Ebben az időszakban a jelölő szervezetek (pártok) és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készíthetnek választási plakátot [Ve. 144. § (2) bekezdés]. Mindez azt is jelenti, hogy a választási plakátokon nem szükséges formális „impreszumot” feltüntetni, ugyanakkor a választás tisztaságára, a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát felel meg, amelyből magából, egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz. Ez a követelmény sokféle formában teljesíthető (pl. a jelölő szervezet emblémája feltűnő feltüntetésével, vagy a jelölő szervezet elnöke, vagy jelöltje képmásának felhasználásával, de nemcsak így). A plakátnak összességében kell azt az információt közvetítenie, hogy kinek a támogatására ösztönöz, illetve hogy nem ütközik a Ve.-ben megfogalmazott tilalmakba.
- [33] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság kiterjed a választási kampány során a jelöltek és a jelölő szervezetek által folytatott kampány tevékenységre, amelynek egyik eszköze a választási plakátok készítése és elhelyezése. Ennek megfelelően a választási plakátok elhelyezését korlátozó szabályok a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását jelentik. A választási plakát elhelyezésének a megtiltása a véleménynyilvánításhoz való jogot közvetlenül korlátozza, így arra csak törvényben kerülhet sor. A Ve. a plakátra vonatkozóan önálló szabályokat tartalmaz. E szabályozás lényeges tartalma szerint plakát a kampányidőszakban – a Ve. 144. § (4)–(7) bekezdésben meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.
- [34] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Ennek megfelelően a bíróságoknak az előttük levő ügyben a jogszabályokat alkotmánykonform módon kell értelmezniük, többféle értelmezés lehetősége esetén azoknak olyan értelmezést kell tulajdonítaniuk, amely az alapvető jogokat kevésbé korlátozza.
- [35] A Ve. 144. §-a a Ve. VIII., „A választási kampány” címet viselő fejezetében helyezkedik el. Ez a fejezet tartalmazza egyebek között a kampányidőszak és eszközök, a plakát, a választási gyűlés, a politikai reklám és politikai hirdetés, a közvetlen politikai kampány szabályait.
- [36] A törvény meghatározza a kampány időtartamát és eszközeit (139–140. §). A kampány eszközök közé tartozik a legtágabban értelmezett plakát, a politikai direktmarketing, a reklám és hirdetés valamint a választási gyűlés. A Ve. ezek között az eszközök között – így a plakát és a reklám között – különbséget tesz (140. § a) és c) pont), a törvény plakátnak tekint minden olyan információhordozót, amely statikus információkat hordoz; a plakát a Ve.-ben szereplő korlátozások mellett bárhol elhelyezhető és a választás után harminc napon belül el kell távolítani. A választási kampánynak több célja van; ezek közé tartozik a jelöltek, a jelölő szervezetek, a programok stb. bemutatása.
- [37] Az Alkotmánybíróság 1/2013. (I. 7.) AB határozat indokolásának [93]–[94] bekezdése értelmében az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság kiterjed a választási kampány során a jelöltek és a jelölő szervezetek által folytatott kampány tevékenységre. Ennek egyik eszköze a választási plakátok készítése és elhelyezése.
- [38] A Ve. 144. §-a értelmében a plakátok a kampányidőszakban a Ve.-ben meghatározott kivételekkel korlátozás nélkül elhelyezhetőek. Ez a szabály azt jelenti, hogy a Ve. rendelkezésein kívül más szabály a plakátok elhelyezésére nem alkalmazható. A Ve. 144. § (4)–(7) bekezdése tartalmaz korlátozó szabályokat. Ezek épület falára, kerítésre, középületre, önkormányzati rendelet szerinti közterület meghatározott részére vonatkoznak. A Ve. e szabályai tárgy szerint és időtartam szerint határoznak meg korlátozásokat. Nem szerepel a Ve.-ben olyan korlátozás, mint amelyet a Kúria végzése a Ve. eljárási alapelveiből értelmezés útján kiolvasott. Megállapítható, hogy a „plakát” (a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma) mint kampányeszköz készítésére és elhelyezésére a Ve. 144. §-a vonatkozik, más törvényi előírás nem. A Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú határozata megváltoztatta az NVB határozatát, és lényegében az azonnali felismerhetőség Ve.-ben nem sze-

repló követelményét támasztotta (a döntés szerint egyértelműen és nyilvánvalóan, nemcsak közvetlen közlelől láthatóan kell felismerhetőnek lennie, hogy a plakát kinek a támogatására ösztönöz), ami a kúriai döntés szerint nem teljesül a plakáton elhelyezett impresszum mérete miatt. Ugyanakkor a kifogást tévő, az NVB és a Kúria azonosítani tudta a plakát alapján a jelölő szervezetet.

- [39] A Ve. 144. §-ának az az értelmezése van összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével, amely a törvényi szabályozást zártnak tekinti: ha a plakát elhelyezése nem sérti a Ve. alapelveit, illetve a 144. § (4)–(7) bekezdését, akkor az a Ve. 144. § (3) bekezdése szerint jogszerű. Ez felel meg továbbá a Ve. Alaptörvény 28. cikke alapján kötelező, így az Alaptörvény IX. cikkét, a Ve. célját – a választási kampány törvény keretei közötti szabadságát –, a józan ész figyelembe vevő értelmezésének. Mivel ennek a követelménynek a támadott kúriai végzés nem felel meg, az sérti a panaszosnak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert jogát, ezért a végzést meg kellett semmisíteni.
- [40] 2. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott bírói döntést az Alaptörvény valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor az Alaptörvény további rendelkezéseinek esetleges sérelmét – a már megsemmisített döntéssel összefüggésben – érdemben nem vizsgálja.

Budapest, 2018. április 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [41] Egyetértek a rendelkező részben foglalt döntéssel, ugyanakkor fontosnak tartom az alábbiak kiemelését is.
- [42] 1. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus, plurális társadalom fundamentuma {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}. Az Alkotmánybíróság több határozatában is rámutatott arra, hogy a szabad véleménynyilvánítás jogának ezért kitüntetett szerepe van a demokratikus közvélemény kialakulásában. Ez a kitüntetett szerep ugyanakkor nem vezet arra, hogy ez a jog korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, azaz a vélemény szabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában ennek mércéjeként meghatározott szempontok szerint „[a] vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely »intézmény« közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. a köznyugalom)”. [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 172.]
- [43] 2. Az Alkotmánybíróság több határozatában hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok részére alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélkező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék [pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]; 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indo-

kolás [29]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]]. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgásteret keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. Álláspontom szerint a Kúria döntése a konkrét esetben ezen szempontokat nem jelenítette meg.

- [44] A Kúria döntésében azt állapította meg, hogy „a kifogásolt plakát nem felel meg a rá vonatkozó törvényi feltételeknek, ezért sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontja szerint a választás tisztaságára és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveket”. E döntését a Kúria a korábban meghozott, Kvk.V.37.941/2016/3. számú végzésének indokaira alapította.
- [45] A Kúria meghozott döntésével a véleménynyilvánítás szabadságának egyik különösen védett aspektusát érintette. Az Alkotmánybíróság ugyanis a választási kampányt, és annak keretében a jelöltek és a jelölő szervezetek által folytatott kampánytevékenységet a véleménynyilvánítás szabadságának kiemelten védett körének tekinti [pl. 3065/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [29]; 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]].
- [46] Fontosnak tartom ezért kiemelni, hogy a fentiekben hivatkozott alkotmánybírói gyakorlat értelmében a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. Ez önmagában nem zárja ki a bírói jogértelmezés lehetőségét, és azt, hogy a Kúria a Ve. alapelveiből fakadó konkrét követelményeket határozzon meg. Megköveteli ugyanakkor azt, hogy a bíróságok jogértelmezésük során az alkotmányossági szempontokat értékeljék.

Budapest, 2018. április 9.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [47] A határozat indokolása szerint „[a] Ve. 144. §-ának az az értelmezése van összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével, amely a törvényi szabályozást zártnak tekinti: ha a plakát elhelyezése nem sérti a Ve. alapelveit, illetve a 144. § (4)–(7) bekezdését, akkor az a Ve. 144. § (3) bekezdése szerint jogszerű.” (Indokolás [39]) Szükségesnek tartom e megállapítás kapcsán az alábbiakat rögzíteni.
- [48] Az Alkotmánybíróság 3065/2014. (III. 26.) AB határozata már állást foglalt abban a kérdésben, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság védelmi köre kiterjed a választási kampány során a jelöltek és a jelölő szervezetek által folytatott kampánytevékenységre, amelynek egyik eszköze a választási plakátok készítése és elhelyezése. Ezért a kampánytevékenység – így tehát a plakátok elhelyezése és tartalma – esetleges korlátozásának a megítélésekor minden esetben tekintettel kell lenni a szabad véleménynyilvánításhoz való jogra, és a politikai kommunikáció kiemelt alkotmányos védelmére.
- [49] A véleménynyilvánításhoz való jog az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján csak törvényben korlátozható, ezért explicit törvényi szabály hiánya esetében az alapjog-korlátozás szükségességét nem lehet bírói jogértelmezéssel pótolni. A Kúria támadott döntése azonban a Ve. alapelvi rendelkezéseire hivatkozással – azok értelmezése útján – állított a plakátok elhelyezése elé korlátot, tehát az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése által védett alapjog korlátozásának alaptörvényi feltétele álláspontom szerint nem állt fenn. Erre tekintettel tudtam támogatni a határozat rendelkező részét.

Budapest, 2018. április 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [50] Egyetértek a kúriai döntés megsemmisítésével, de az indokolás egyik részét nem tudom támogatni. Ez a plakáton levő impresszum kérdésére vonatkozik, melynek feltüntetését a választási plakátokon én az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének jogállamiság parancsa alapján, valamint a Ve. 2. § (1) bekezdésbe foglalt választási

alapelvek tartalmának kibontásával ezek részeként kötelezőnek tartok. Csak ezzel lehet biztosítani nemcsak a negatív kampány mértékének csökkentését, de pl. a mindenkori kormányzat és a kormánypártok választási finanszírozása különtartásának ellenőrizhetőségét is. A jelen esetben a kis méretű feltüntetés mutatja, hogy ez a plakát a választási kampányban résztvevő párt és nem a kormányzat finanszírozásban készült, így ezzel a jelen ügyben nincs probléma. Ám az indokolás III. részének 1. pontjában olyan precedensértékű normatív érvelés található, mely a jövőt illetően elvi élel teszi lehetővé az egyes választási plakátok készítettői és finanszírozói eltitkolásának kiletét: „Ebben az időben a jelölő szervezetek (pártok) és a jelöltjeik engedély és bejelentés nélkül készíthetnek választási plakátokat [Ve. 144. § (2) bekezdés]. Mindez azt is jelenti, hogy a választási plakátokon nem szükséges formális „impresszumot” feltüntetni, ugyanakkor a választás tisztaságára, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát felel meg, amelyből magából, egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz [...] A plakátnak összességében kell azt az információt közvetítenie, hogy kinek a támogatására ösztönöz, illetve hogy nem ütközik a Ve.-ben megfogalmazott tilalmakba.” (Indokolás [30] és köv.) Nem tudom ezt a értelmezést elfogadni, és ezzel szemben a legfontosabbnak tartom az olyan fajta értelmezés rögzítését az alkotmánybírósi precedensekben, mely előírja a választási kampányfinanszírozásban a plakátokon a készítettők feltüntetését.

Budapest, 2018. április 9.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

[51] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2018. április 9.

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [52] A Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzése megsemmisítésével az alábbi indokok alapján értek egyet.
- [53] A Kúria a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján állapította meg az indítványozó kampánytevékenységét, s ezáltal a közéleti véleménynyilvánítását érintő korlátozást. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt jog korlátozását azonban – álláspontom szerint – a választási eljárás Ve.-ben rögzített alapelvei nem feltétlenül tették indokolttá.
- [54] A Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a „választás tisztaságának megóvása” a legelső, s ennél fogva a legfontosabb alapelv, amit a „választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni”. E jogelv az egész választási folyamatot átfogja, a választások egészének meg kell felelnie ennek az elvnek. A Ve. 2. §-ában rögzített jogelvek, így különösen a választás tisztaságának megóvása tehát a Ve. más rendelkezései alkalmazását érintően iránymutatóvá, meghatározóvá válhatnak. A választás tisztaságának megóvása ekként azt a követelményt juttatja érvényre a választásokkal szemben, hogy tisztességes és szabad versengésben kell a jelölteknek, illetve jelölő szervezeteknek megméretetniük magukat.
- [55] Jogelvként a választás tisztaságának megóvása önállóan szerepel a Ve.-ben, de a joggyakorlat önmagában ritkán alkalmazza, rendszerint más alapelvvel összefüggésben juttatja érvényre. Ekként a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt alapelv – „esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között” – révén megköveteli, hogy az állam, a közhatalmat gyakorló szervek semlegesek maradjanak a politikai pártok küzdelmében, a választások során folytatott politikai versengésben. Ez következik mind az Alkotmánybíróóság, mind a Kúria állandó joggyakorlatából [63/2008. (IV. 30.) AB határozat, ABH 2008, 559, 570.; Kvk.III.37.328/2014/6. számú végzés].
- [56] A választások során a politikai küzdelem mindenekelőtt a kampánytevékenységben, a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználásában nyilvánul meg. A Ve. 140. § a) pontja szerint kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen a plakát. Konkrétan a plakátra mint kampányeszközre vonatkozóan a Ve. 144. § (2) bekezdése

előírja, hogy „kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készíthetnek plakátot”. Kizárólag a jelölő szervezetek és a jelöltek jogosultak tehát kampányeszközként plakátot készíteni. Rajtuk kívül másnak nincs joga erre, így az állami szervek nem kampányolhatnak.

- [57] A választás tisztaságának megóvása valamint a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség a választási eljárásnak tehát olyan alapelvei, amelyek kulcsfontosságú – többek között az Alaptörvény B) cikkében is foglalt demokráciára és jogállamiságra is visszavezethető – alkotmányos értékeket jelenítenek meg, s mint ilyenek, szükségessé tehetik egy alapvető jog, így a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását is. Álláspontom szerint a jelölő szervezetek kampányeszközei törvényességének vizsgálata során akár arra is sor kerülhet, hogy azok vizuális megjelenítését és tartalmát a bíróság összevesse a kormányzati kommunikáció részét képező eszközökével, és értékelje, hogy az esetleges hasonlóság milyen hatással van a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőségre.
- [58] Fontosnak tartom itt rögzíteni, hogy eldöntendő kérdésként az adott ügyben nem az merült fel, hogy a plakát elhelyezése jogsértő-e; az Alkotmánybíróság határozata úgy láttatja, mintha az alapügyben a Kúria erről foglalt volna állást, s ezt kellene az Alkotmánybíróságnak felülvizsgálnia. A Kúria egyedül a plakáton található impresszum láthatósága kapcsán veszi figyelembe a plakát elhelyezését; de mivel „a plakát alján szereplő »impresszumot« csak 1 méternél közelebből lehet elolvasni”, nem a plakát elhelyezése a mérvadó annak eldöntésekor, hogy az a Ve.-t sérti-e vagy sem. Ha a jelölő szervezet olyan állami vezető képmásával készít és tesz közzé kampányplakátot, aki maga is jelöltként indul a választáson, s maga a kampányplakát negatív üzenetet nem hordoz, ez esetben sem a választás tisztasága, sem az esélyegyenlőség követelménye a jelöltek és a jelölő szervezetek között nem követeli meg feltétlenül annak messziről jól látható megjelölését a jelöltként induló állami vezetőt ábrázoló kampányplakáton, hogy ez a jelölő szervezet (és nem az állami szerv) eszköze a választói akarat befolyásolására. Kampányidőszakban ugyanis az állami szerv a Ve. 144. § (2) bekezdéséből következően eleve nem is tehet közzé a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére alkalmas plakátot. Ha tehát kampányidőszakban a jelöltként induló állami vezető képmását ábrázoló, negatív üzenetet nem hordozó, a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére alkalmas plakátot készítenek, akkor a törvényi szabályokból – még szembetűnő megjelölés hiányában is – következik, hogy az a jelölő szervezet (és nem az állami szerv) kampányeszköze lehet. A választási alapelvek védelme tehát ilyen esetben nem teszi feltétlenül szükségessé a kampánytevékenységnek, s ezáltal a közéleti véleménynyilvánításnak a Kúria által alkalmazott korlátozását.
- [59] Megjegyzem, hogy támadott végzésében a Kúria a képi megjelenítés megtévesztő jellegét, illetve a kérelmező által hivatkozott esélyegyenlőség elvének sérelmét nem is vizsgálta, mert azt a jogsértés más alapon – választás tisztaságának sérelme miatt – történő megállapítását követően már nem ítélte szükségesnek. A végzés így – álláspontom szerint – nem tartalmazott kellően megalapozott indokolást arra vonatkozóan, hogy a választás tisztaságának megóvása miatt teszi szükségessé a választási plakáton a messziről is jól látható impresszum használatát. Támadott végzésében ugyanis a Kúria pusztán a korábbi Kvk.V.37.941/2016/3. számon hozott végzésben kifejtetteket tekintette automatikusan irányadónak: „A választás tisztaságára a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatását ösztönzi”. E hivatkozott korábbi végzés viszont népszavazási kampány kapcsán született, ebben állapította meg a Kúria a tényállás részeként, hogy „»Ne kockáztassunk! Szavazzunk nemmel! Október 2.« tartalmú óriásplakáton legközelebből készített fénykép jobb alsó sarkában szabad szemmel, gyalogosan (pl. autóból egyáltalán nem látni) és közvetlen közélről is csak nehezen, alig olvasható, hogy »Készült Magyarország Kormányának megbízásából«”.
- [60] A hivatkozott korábbi ügyben tehát a plakát tartalmából, a plakát által hordozott üzenetből nem derült ki egyértelműen, hogy az kinek a véleményét közvetítette, ezért tulajdoníthatott a Kúria döntő jelentőséget az impresszumnak. A jelen ügyben eltérő helyzetet teremt, hogy egy országgyűlési képviselőválasztáson a pártelnököt és a párt listavezetőjét ábrázoló plakátról van szó, tehát az impresszum elolvasása nélkül is alapvetően egyértelmű, hogy ki készítette a plakátot, az kinek a támogatását ösztönzi. A Kúria viszont – automatikusan – ugyanúgy az impresszum láthatóságát kérte számon, anélkül azonban, hogy ebben az eltérő kontextusban megvizsgálta és megindokolta volna, hogy ez a követelmény milyen összefüggésben van a választás tisztasága megóvásának alapjával.

[61] Mindebből levonható az a következtetés, hogy a Kúria jogértelmezése úgy eredményezte az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságának – még ha az alkalmazott szankciót tekintve nem is túl súlyos – korlátozását, hogy annak szükségességét nem indokolta meg. Ezért – álláspontom szerint – megállapítható, hogy a Kúria végzése indokolatlanul korlátozta az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságát.

Budapest, 2018. április 9.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/619/2018.

• • •